

Výsledky voleb do Senátu

Druhý den finálního kola voleb do Senátu proběhl na třetině území České republiky. Účast se očekávala malá, ale přes to nebyla nejnižší v historii. ANO, ČSSD a KSČM výrazně oslabily. Mezi vítěze lze počítat Starosty a nezávislé (STAN), dobré umístění měla i ODS a KDU-ČSL. Namátkou senátory se stala v Praze například Miroslava Němcová (ODS) před dosavadním senátorem a bývalým rektorem Václavem Hamplm (KDU-ČSL), David Smoljak (STAN) porazil Eduarda Stehlíka (za ODS), Michael Žantovský podlehl Václavu Láskovi (SEN21). Senátorem za Brno-město se stal Roman Kraus (ODS), proti bývalé ombudsmance Anně Šabatové (za Zelené).

Jitka Seitlová (KDU-ČSL) bodovala v Přerově na úkor Petra Vrány (ANO). Senátorem ve volebním obvodu Pelhřimov bude Jaroslav Chalupský (za Svobodné) proti dosavadnímu místopředsedovi Senátu ČR Milanu Štěchovi (ČSSD). Ve volebním obvodu Kladno vyhrála Adéla Šípová (za Piráty) proti Petru Bendlovi.

Ve volebním obvodu Rychnov nad Kněžnou porazil Jan Grulich (TOP 09) dosavadního senátora Miroslava Antla (ZA OBČANY). Senátorem ve volebním obvodu Olomouc bude Marek Ošťádal (STAN). Porazil Jana Zahradníčka (ANO).

Volby 2020.

Foto archiv

Editorial

Nelehká doba si žádá odvážné činy a proto i letošní Fleš bude trochu jiný. Verš se povedl jen náhodou a také jedno pěkné klišé, kterých se při psaní textů do Fleše pokusíme spíše vyvarovat. Tedy pokud nebudou mít jasnou funkci, jako zde. Minulý týden jsme měli první online setkání se studenty letošního prvního ročníku a doufám, že se nám bude dobře spolupracovat a společně vydáme pět zajímavých čísel. Všechny texty by měly zodpovídat otázky kdo, co, kdy, kde a případně u rozsáhlejších textů i jak a proč. Neměla by se nám v nich opakovat slova, zájmena a věty by měly být kratší, aby se dobře četly. To všechno se pokusíme natrénovat, aby čtenář pokud možno nepoznal, že se jedná o žurnalisty začátečníky. V tomto vydání si přečtete například: Zpravodajské texty věnující se aktuálním tématům – volby a nouzový stav. Příběh pracovnice cestovní kanceláře, která je na tom finančně velmi špatně kvůli restrikcím, nabízíme dvě recenze na knihu – Haruki Murakami: Kronika ptáčka na klíček a recenzi na publikaci Francise Fukuyamy Identita: Volání po důstojnosti a politika resentmentu. Sportovní fanoušky potěší profil Tomáše Rosického a asi nepotěší text k nařízení vlády o uzavření stadionů pro veřejnost, také se ale věnujeme 80. výročí úmrtí jednoho z nejúspěšnějších stíhačů RAF v bitvě o Británii.

Zachovejte nám přízeň, Vaše nová redakce

Vítězem krajských voleb je opět ANO, první kolo senátních ovládli STAN

Krajské a senátní volby, které se konaly 2. a 3. října již znají své vítěze a poražené. Jasným vítězem podle počtu získaných mandátů je, stejně jako v minulých volbách v roce 2016, hnutí ANO. To s celkovým ziskem 21,83 % zvítězilo v 10 ze 13 krajů a oproti minulým volbám si o 2 mandáty polepšilo. Je ovšem možné, že ho hned v několika krajích jeho rivalové odsunou do opozice.

Hnutí ANO nevyhrálo pouze ve 3 krajích, Středočeském, Libereckém a Královéhradeckém. Ve Středočeském kraji se vítězi stali Starostové a nezávislí, kteří již avizovali vstup do

koalice s ODS, Piráty a Spojenci. ANO, které skončilo na 3. místě tak zůstane jedinou opoziční stranou. V Královéhradeckém kraji zvítězila koalice ODS, STAN a Východočechů, v Libereckém svou výhru z roku 2016 zopakovali Starostové pro Liberecký kraj.

Druhou nejúspěšnější stranou krajských voleb se stali Piráti s celkovým ziskem 12,03 %. Piráty lze zároveň v porovnání s předchozími volbami považovat za největší skokany. V roce 2016 získali pouhých 5 mandátů, ale po letošních volbách budou mít zastupitelů 99. S odstupem po vítězných dvojici následují ODS s 6,97 %, SPD

s 6,14 %, STAN se ziskem 6,05 % a KDU-ČSL s 5,11 %.

Hlavními poraženými voleb jsou jednoznačně ČSSD a KSČM se ziskem pod 5 %. Obě strany si oproti předchozím volbám výrazně pohoršily – KSČM o 5 %, ČSSD dokonce o 10 % – čímž potvrdily svou klesající popularitu.

Vítězem prvního kola senátních voleb se stali Starostové a nezávislí. Do druhého kola postoupilo 10 jejich kandidátů, 8 z nich z prvního místa. Zbyněk Linhart, kandidát STAN na Děčínsku, dokonce zvítězil již v prvním kole se ziskem téměř 53 % hlasů. Úspěšné byly i ostatní pravicové stra-

ny, které často podpořily jednoho společného kandidáta. Např. na Praze 1 je první s 48,56 % bývalá předsedkyně Poslanecké sněmovny Miroslava Němcová podpořená koalici ODS, STAN a TOP 09, na Praze 5 slavil vítězství ředitel Knihovny Václava Havla Michael Žantovský podporovaný stejnou koalici.

Obdobně jako v krajských volbách se i v těch senátních výrazně zhoršila pozice ČSSD. Strana obhajovala 10 senátních mandátů, ale do druhého kola postoupili pouze 3 její kandidáti. Hnutí ANO se dařilo lépe než jeho koalici partnerovi, do druhého kola se dostalo 8 jeho kandidátů. Nic-

méně je poměrně pravděpodobná, že většina z nich neuspěje, protože voliči ANO často nepovažují Senát za příliš důležitý a k druhému kolu tak nechodí.

Oproti předpokladům pandemie koronaviru nijak výrazně nesnížila volební účast, v krajských volbách dosáhla 37,95 %, což je dokonce o přibližně 3 % více než ve volbách předchozích. V senátních volbách pak byla účast o trochu nižší, 36,74 %. Několik tisíc lidí v karanténě využilo možnost volit již na tzv. drive-in stanovištích či u speciálních komisí s přenosnou volební urnou.

ANNA JINDRÁKOVÁ

Sražena koronavirem

Paní Dora vždy pracovala v cestovním ruchu. Její život se změnil, když se v České republice 16. března 2020 zavřely hranice a cestovní ruch přestal existovat.

Paní Dora je nadaná na jazyky. Již na gymnáziu využívala svých znalostí při brigádách. Nic se nezměnilo, když po vysoké škole vkročila na trh práce, kde jí vždy živila zejména znalost španělštiny. Její poslední zaměstnavatel v cestovní kanceláři využíval Švarc systém. Tento nelegální systém ekonomické činnosti zajišťuje firmě větší zisky, protože všichni její dlouhodobí zaměstnanci pracují na živnostenský list. Tudíž ona firma nemusí platit pro své zaměstnance sociální a zdravotní

odvody. Švarc systém má své výhody, ale jeho struktura nepočítala s krizí, která svět tento rok postihla. V březnu byl vyhlášen nouzový stav a paní Dora se náhle ocitla bez práce. Nechráněna zaměstnavatelem byla odkázána sama na sebe.

Paní Dora věděla, že je jen několik firem, které v nouzovém stavu budou nabírat nové zaměstnance. Neváhala, a jakmile začal nouzový stav, našla si místo pokladní v Lidlu. S hypotékou za byt a rodinou, o kterou se stále musí starat, neměla na výběr. V důsledku toho ale přišla o podporu, kterou stát poskytl živnostníkům ovlivněným koronavirovou situací. Myslela si, že krize nebude trvat déle, než pár měsíců.

Proto práci pokladní brala jako příležitost poznat jiný svět, než ten, ve kterém celý život žila, svět manuálního vytížení. V Lidlu potkávala lidi, kteří nesdíleli její zájmy, ani kvalifikaci. Ze začátku jí přišlo zajímavé seznámit se s novými spolupracovníky a vyzkoušet si něco odlišného, než co vždy dělala. Jakmile se ukázalo, že v Lidlu bude muset zůstat dlouhodobě, jelikož koronavirová krize jen tak neodejde, ukázaly se problémy. Paní Dora ve svých padesáti letech nebyla stavěna na každodenní nošení osmnáctikilových přepravek s jídlem. Najednou se začala objevovat fyzická únava těla. Chybělo jí využívat své jazykové znalosti a dělat to, v čem je opravdu dobrá.

Věřila, že najde něco jiného, začala tedy odpovídat na pracovní inzeráty. Mnoho firem jí obratem napsalo, že inzeráty sice podaly, ale v této situaci nemohou nikoho přijímat. U některých nabídek, na které měla potřebnou kvalifikaci, bylo věkové omezení, do kterého nespádala. Mladí lidé, které u pohovorů potkávala, neviděli potenciál jejího pokročilého věku. Necháпали, že v padesáti letech má dospělou dceru, se kterou už nemusí zůstat doma, když je nemocná a na mateřskou dovolenou už taky nepůjde. Měla mnohem víc zkušeností, než většina mladých, kteří se hlásili na stejnou pracovní pozici, jako ona. Zjistila, že to je někdy taky problém při pohovo-

rech. Říkali jí, že na ono místo má až příliš velkou kvalifikaci, a to se dokonce stalo důvodem jejího odmítnutí.

I po půl roce stále pracuje v Lidlu. Peníze stále nestačí, a tak se snaží sehnat si alespoň vedlejší práce ve svém oboru. Když si teď paní Dora vzpomene na svou starou práci, lituje, že si jí nevážila víc. S pousmáním mi do telefonu vypráví, že už se poučila ze svých chyb, a že by zas ráda viděla to dobré, co jí život přinese. Silná bytost, jakou ona je, se ale nevzdává a bojuje dál.

ILUKE KUMSOVÁ

Redakce Fleše:
Držte se!

Je nouzový stav nutný? Boje o Náhorní Karabach: mír v nedohlednu

Na území České republiky platí od pondělí 4.10. znovu nouzový stav. Vláda se ho rozhodla vyhlásit v reakci na stoupající počet nově nakažených, který denně atakuje číslo 3 000. Nouzový stav bude trvat 30 dnů, poslanecká sněmovna pak může hlasovat o jeho dalším prodloužení, jako tomu bylo na jaře, kdy trvání nouzového stavu přesáhlo 2 měsíce. Je však tento krok vlády nutný?

Když se podíváme na čísla a srovnáme je se situací z letošního března, kdy se denní nárůst pohyboval v rámci desítek lidí, mohlo by se zdát, že vláda nemá jinou možnost než sáhnout k razantním opatřením. Je však nutné zasádnout celou situaci do souvislosti. V březnu Česká republika čelila prakticky zcela neznámému viru, který zrovna začínal své působení v Evropě. Tehdejší rozhodnutí vyhlásit nouzový stav, který vládě usnadnil přijímat některá striktní opatření, bylo tedy zcela na místě. Česká republika tehdy zvládla situaci velice dobře.

Během celého léta měla vláda dostatek času, aby se připravila na mož-

nou druhou vlnu, před kterou varovala většina odborníků. I přes tato varování, z nichž některá zaznívala i z vládních kruhů, nastalo téměř úplné rozvolnění veškerých opatření, které sice napomohlo tomu, že si Češi mohli užít léto, ale mělo za následek rapidní zhoršení situace na podzim. V kombinaci s nedostatečnou přípravou vlády, co se týče trasování nakažených lidí a nedostatku odběrových míst, byla Česká republika uvržena do takřka nejhorší situace v Evropě.

Ujišťování premiéra Andreje Babiše, že nebude znovu docházet k plošným opatřením, se ukázala jako plané sliby, které během září vzaly za své. V situaci, ve které se republika nyní nachází, nelze rozporovat fakt, že vláda potřebuje možnost jednat pohotově a razantně. Tento nouzový stav však působí spíše jako nouzové řešení vlády, která podcenila rady odborníků a nyní musí sahat ke krokům, které nezanedbatelně zatíží české občany a kterým se dalo, alespoň do jisté míry, předejít.

VOJTĚCH DONÁT

Trosky domu ve městě Terter, které bylo odstřelováno v bojích o Náhorní Karabach.

Foto: Reuters

Otázkou života a smrti může být právě i jen jedna rouška

Nejen v Česku, ale i po celém světě se vede debata, zda zavádět povinné nošení roušek či ne. Raději teď úplně opomenout ty jednotlivce, kteří ani nevěří, že nějaký Covid existuje – berou to jako jednu z dalších fake news, spolčení bohatých a mocných – a zaměřím se na ty, kteří to vnímají jako vládní zásah do práv a svobody.

A mají samozřejmě v něčem pravdu. Ovlivňuje to náš každodenní život. Podle nich bychom se proto měli každý rozhodnout sami za sebe, jak zodpovědní budeme. Jenže tady nejde jen o jednotlivce. Žijeme v moderní společnosti, která je propojena skrz naskrz a ovlivňujeme se i jen nepatrnými kroky navzájem.

Podle mnoha provedených studií roušky opravdu snižují přenos nákazy o několik desítek procent, které mohou být pro mnohé otázkou života a smrti.

Na jaře jsme viděli, jak zdravotnic-

ká zařízení v Itálii či New Yorku kolabují pod náporem infikovaných. Hlavní americký epidemiolog Anthony Fauci přiznal, že pokud by lidé nosili od začátku epidemie roušky, mohli tak zabránit úmrtí až poloviny ze všech dvou set tisíců mrtvých ve Spojených státech.

Svoboda volby je krásná věc. Zásah státu do našich životů by měl být jistě co nejmenší. Zdraví nás všech je ale možná ještě důležitější. Jsme ve válce, pro kterou platí jiná pravidla než ještě začátkem školního roku a pokud nás nošení roušek může aspoň trochu zas přiblížit zpátky k normálnímu životu, tak je nosme.

Nechat to jen na dobrovolné bázi je sice hezká představa, bohužel v naší zemi ale naivní. Zvláště když jsme si pojem „osobní zodpovědnost“ nestihli ani po třiceti letech od pádu komunistického režimu osvojit.

MAXMILIÁN NOVÝ

Nejlepší spojenecký stíhač Bitvy o Británii a pravděpodobně neúspěšnější československý stíhač 2. světové války
Foto archiv Petra Blahuše

Osmdesáté výročí úmrtí slavného stíhače RAF Josefa Františka

Během pouhých osmadvaceti dnů sestřelil sedmáct nepřátelských letounů. Jeden z neúspěšnějších stíhačů RAF v bitvě o Británii měl pověst osamělého vlka. Často pronásledoval příslušníky Luftwaffe až do Francie. Pro rodáka z moravských Otaslavic bylo však působení v RAF jen jednou z etap jeho vojenské kariéry. Letadlům se začal věnovat již ve své mládí. V Prostějově navštěvoval školu leteckého dorostu, po jejímž ukončení se stal pozorovacím pilotem

v Olomouci. Později, po okupaci Československa, byl jedním z mála uprchlíků, které přijali do polského vojenského letectva. Josef František plnil během německé invaze do Polska v září 1939 průzkumné a spojovací úkoly. Dvaadvacátého září dostal za úkol stáhnout se do Rumunska, tam ale skončil v internacním táboře. Po útěku z tábora se dostal do Francie, kde se rozhodl přidat ke zbytkům polského letectva. František se zde zúčastnil letecké války nad zá-

padní frontou. Aby v případě sestřelení nebyla doma v okupované vlasti Němci pronásledovaná jeho rodina, přijal několik krycích jmen. Po pádu Francie v roce 1940 odplul Josef František z Bordeaux do Británie, kde se stal příslušníkem britského vojenského letectva. Konkrétně byl pilotem 303. stíhačské letky, která dnes nese v britském imperiálním muzeu v Duxfordu na památku tohoto unikátního pilota označení, se kterým létal. V bitvě o Británii si záslu-

havi vybudoval pověst nezapomenutelného a neúspěšnějšího pilota na straně spojenců. Nejen jeho skvělé výkony ve vzduchu, ale i jeho specifická a nezkrtná osobnost ho učinila legendou československého, polského i britského letectva. „Byl to pilot jaký ještě neexistoval před ním a již nebude existovat. Sám se pouštěl do souboje s přesilou, létal sám, zákeřně přepadal Němce. Byl nejlepším střelcem, co stiskl spoušť na kulometu, to byl sestřelený Němec. Létal s láskou“

pořádali. Počty mrtvých se pohybují okolo dvou set padesáti mrtvých, přičemž zahynulo alespoň 43 civilistů, a dá se předpokládat, že čísla se budou v následujících dnech ještě zvyšovat. Do bojů bylo zapojeno i těžké dělostřelectvo a vzdušná technika. Ještě během neděle, kdy se ozvaly první výstřely, vyhlásila Arménie stanné právo a všeobecnou mobilizaci, avšak ani Ázerbájdžán nezapomněl a taktéž vyhlásil částečnou mobilizaci. Země se také navzájem obvinily z najímání žoldáků z cizích zemí, například ze Sýrie. Tuto informaci se však zatím nepodařilo potvrdit. Se stejnou rezervou je nutné brát další informace, které ministerstva zemí oficiálně hlásají, jako jsou například územní zisky či poškození válečné výbavy nepříteli. Obě země se snaží svého soupeře poškodit i zmanipulovanými informacemi, jež vypouštějí do světa.

Útoky také začínají přesahovat hranice samotného Náhorního Karabachu. V neděli 4. října se mělo pod palbou Arménie ocitnout město Ganja, druhé největší ázerbájdžánské město. Samotná Arménie podobnou akci popřela. Náhorní Karabach později sdělil, že útočili na vojenskou základnu v Ganje, avšak palbu zastavili, aby nedošlo k úmrtí civilistů. Ázerbájdžánský prezident Hikmet Hajijev v reakci prohlásil, že Ázerbájdžán zničí všechny vojenské základny v Arménii, které se podílejí na současném ostřelování.

Nadále tedy zůstávají nevyšlyšené požadavky na klid zbraní, které ke kavkazským republikám vyslala například Evropská unie, německá kancléřka Angela Merkel nebo papež František. Důležitým vyjednavatelem by se mohla stát minská skupina spa-

dající pod organizací OBSE, tvořena Francií, Ruskem a USA. Hráčem, na něhož si je také třeba dát pozor, je Turecko, které jasně odmítá, aby se minská skupina do konfliktu zapojovala. Podle vyjádření prezidenta Erdogana se totiž o karabašský region 30 let nezajímaly. Turecko rozhodně nezůstává nestranným pozorovatelem, má velmi úzké vztahy s Ázerbájdžánem a přislíbilo, že své bratrské zemi (prezident Erdogan Turecko a Ázerbájdžán označuje jako „jeden národ, dva státy“) pomůže „ve formě, v jaké si bude Ázerbájdžán přát“. Ankara taktéž několikrát vyzvala Arménii, aby se okamžitě stáhla z okupovaného území. Před tureckou intervencí v posledních dnech varoval i francouzský prezident, Emmanuel Macron.

Pokud se Ázerbájdžán může spoléhat na pomoc Turecka, je důležité poznamenat, že Arménie pěstuje dobré vztahy s Ruskem. Na arménském území se také rozkládá několik ruských vojenských základen. Moskva však dlouhodobě spolupracuje i s Ázerbájdžánem a dosavadní vyjádření Vladimira Putina ukazují na snahu využít svůj vliv a stát se cenným vyjednavatelem mezi kavkazskými soupeři.

O hledání společné řeči ani jedna strana nejeví hlubší zájem a opakují, že Náhorní Karabach je pouze jejich. Jak dlouho bude trvat, než zbraně utichnou, můžeme proto jen hádat. Regionální a vojenští odborníci nepředpokládají, že by se během současných bojů podařilo Baku získat celé karabašské území, hovoří se pouze o možných územních ziscích. Kdo má právo vznést nárok na Náhorní Karabach, tak nejspíše zůstane nezodpovězenou a výbušnou otázkou i nadále.

ADELA ČERNÁ

a odvahou, byl to největší hrdina v bitvě o Británii“, prohlásil o něm polský kapitán Witold Żyborcki. V úterý 8. října 1940 se František vracel z hlídkového letu, když se se svým letounem Hurricane zřítil v Cuddington Way v Ewellu. Zemřel na místě. Bylo mu 26 let. Podle některých zdrojů byly příčinou nehody letecké akrobacie, které předváděl neda- leko bydlíště své dívky.

RICHARD STEINDL

Nezbývá než doufat Když ptáček docvrlikal

Festival spisovatelů Praha proběhl i letos

Třicátý ročník Festivalu spisovatelů Praha se konal od středy 7. října do neděle 11. října pod názvem „Nezbývá než doufat“. Motto významné osobnosti italské literatury Elsy Morante se právě letos ukazuje bolestně příhodným; festival musel proběhnout za nouzového stavu.

Autorská čtení i diskuse se uskutečnily v Anežském klášteře a klubu Rock café. V rámci dodržování mimořádných opatření proti šíření koronaviru byl omezen počet vstupenek a účastníci veškerých akcí festivalu měli konkrétní místo k sezení. U vstupu byly navíc pro příchozí dezinfekce a roušky, protože se organizátoři snažili minimalizovat rizika nákazy.

Festival měl být původně zahájen 7. října v Americkém centru promítáním dokumentárního filmu „No Direction Home“, který zachycuje život držitele Nobelovy ceny za literaturu Boba Dylana. Americké centrum však s ohledem na aktuální situaci v souvislosti s pandemií COVID-19 zrušilo veškeré své programy plánované na

měsíc říjen. Samotný festival proběhl podle původního plánu.

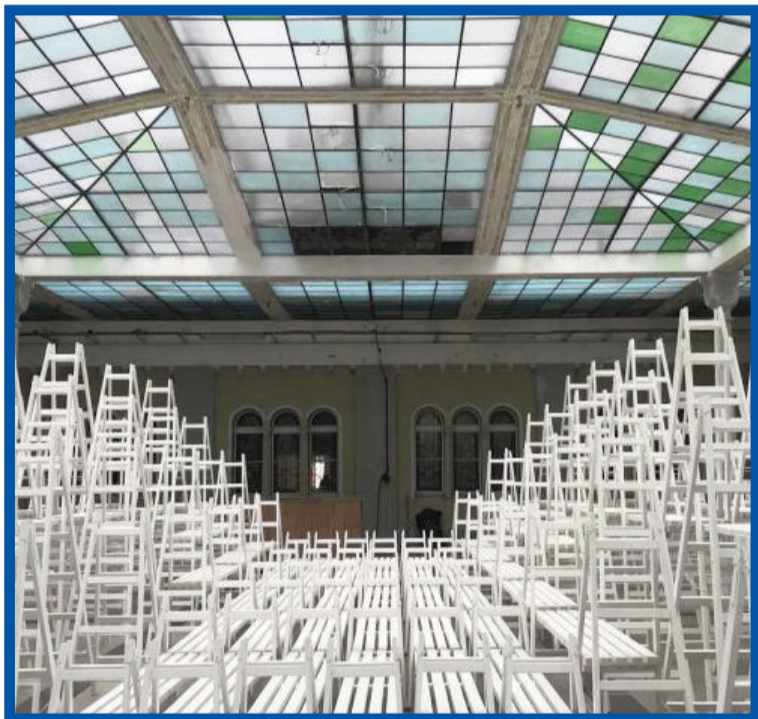
Vedle autorského čtení pokrtila na festivalu rumunská básnička Ana Blandiana svou nejnovější knihu „Řeka s jediným břehem“. K autorským čtením byli dále pozváni spisovatelé Claudio Pozzani, Jiří Hájíček a Daňa Horáková.

Desátého října vedl v Anežském klášteře hlavní festivalovou diskusi „Nezbývá než doufat“ nigerijský spisovatel a nositel Nobelovy ceny za literaturu Wole Soyinka, řecká spisovatelka Ersi Sotiropoulos a marocký malíř, sochař a spisovatel Mahi Binebine.

Kromě sobotního dialogu debatovali 9. října Wole Soyinka a nizozemský spisovatel Arnon Grunberg na téma „Nemůžu dýchat“.

Festival zakončila závěrečná diskuse, která se zabývala rokem 1989. Krom jiného bylo tématem, jak se posunulo myšlení jednotlivců od Smetanovy revoluce až do současnosti.

MAGDALÉNA NETÍKOVÁ

Gabriel Loci se mění v galerijní prostor; začíná Designblok 2020. Michaela Šedinová

Toru Okada klíčá každé ráno zpěv ptáčka na klíček. Když ale najednou ptáček zpívat přestane, jeho život se otočí vzhůru nohama. Po přečtení se budete cítit, že žijete ve stejném světě, jako Toru. Ve světě, který se z počátku zdá být stejný, jako ten náš. Nicméně magický element, podivné náhody i bytosti ho mění na svět tajemný a nepředvídatelný. Kniha vyšla z pera japonského autora Haruki Murakamiho. Tři díly vycházely v období 1994 a 1995 a její děj se odehrává ve stejném časovém rozmezí. Českého překladu se dočkaly všechny části najednou v roce 2014 v nakladatelství Odeon.

Na 730 stranách je vyprávěn příběh Toru Okady, který se na začátku jeví jako obyčejný třicátník bez práce. Momentálně ho živí jeho žena Kumiko a jejich největším problémem je zaběhlý kocour, jehož hledání naplňuje dny Toru. Tahle obyčejná událost začne sérii podivuhodných setkání s ne-

obyčejnými lidmi, kteří přivádí do života Toru nečekané trable a nová poznání.

Každá z postav, kterou Toru pozná, mu vypráví svůj životní příběh. Například Malta Kano, která je do jisté míry schopná předpovědět budoucnost a fascinuje ji kvalita vody. Její sestra Creta Kano je bývalá prostitutka, z níž se po znásilnění stala prostitutka ve snech klientů své sestry. Válečný veterán Mamija zase vypráví o válce mezi Japonskem a Čínou a o traumatickém svědectví svlečení z kůže za živa svého kamaráda. Kronika ptáčka na klíček ukazuje historii a kulturu Japonska z pohledu Japonců. Válka, ve které Mamija bojoval, se sice Japonci otevřeně nepokládá za chybu, nicméně z vyprávění jeho i ostatních postav nakonec čtenář nabyde dojmu, že byla. Díky zážitkům postav cestujeme časem i prostorem a náhodní lidé, které Toru potkává, jsou jeho průvodci.

Přes to, že příběh, který kniha vy-

práví, je plný magických a podivuhodných okamžiků, sám její hlavní hrdina je tak obyčejný, jak jen může být. Toru se jeví jako nesmírně klidný. Každou zvláštní postavu i její činnosti bere, jako by se každodenně stávaly většině lidí. Jeho obyčejné reakce přidávají do mystické atmosféry vyprávění nádech obyčejnosti.

Mezi tolika různými motivy se kniha místy táhne. Občas je potřeba vydržet dlouhé deskriptivní pasáže k nalezení poutavějších částí. Zvědavost v tomto případě pomáhá. Překvapivé návaznosti i těch nejmenších detailů jednoho na druhý stojí za dočtení knihy. Postavy různých věků i zaměstnání s těmi nejrozmanitějšími životními osudy si najdou cestu do podvědomí skoro každého. Jejich příběhy jsou tak tajemné, že jejich rozlousknutí je při čtení Kroniky ptáčka na klíček hnačím motorem.

LILKE KOMSOVÁ

Be2Can: Začal již 7. ročník festivalu

Be2Can – přehlídka festivalového filmu z Berlína, Benátek a Cannes, proběhla letos v České republice již po 7. Akce trvala od 7. 10. do 14. 10. a divákům opět představila výběr nejlepších snímků, které tento rok filmové festivaly nabídl. Promítání probíhá v devíti městech České republiky a až v patnácti kinech.

Jako vždy jsou témata filmů, které se objeví na obrazovce, velice barvitá. Snímky „Perské lekce“ a „Saulův syn“ se vrací do hrůzného prostředí koncentračních táborů, kde neviní bojují o svůj život. S tématem rodiny a rozporu mezi ideálem a realitou si pohrává film „Komuna“. Ukázkou prostého, pošetilého a naprosto lidského života se zabývají například filmy „O nekonečnu“ nebo „Holub seděl na větví a rozmýšlel o životě“. Nejenom toto, ale i mnohem víc letos festival nabízí. Repertoár snímků lze nalézt na jejich internetové stránce „be2can.eu“.

Za normálních okolností zakoupená vstupenka otevírá přístup nejen

k promítání a diskuzi, jak již bylo zmíněno, ale i k celé řadě přednášek, besed s tvůrci a masterclass. V období pandemie COVID-19 museli organizátoři provoz pozměnit. Diváci museli mít vždy roušky. Ve všech prostorech byly připraveny dezinfekce. V případě, že by došlo k úplnému zákazu kulturních akcí, si organizátoři připravili alternativu v podobě online kina. Zahraníční hosté, kteří se normálně účastní debat a projekcí, tento rok přijet nemohli. Do Prahy se dostal pouze producent úspěšného snímku „Není zla mezi námi“, který měl mít úvod v Lucerně a poté se online připojil na debatu v rámci Movie Barf v Edison Filmhub. Další debata s hostem byla plánována v rámci Mentální hygieny Aleše Stuchlého tamtéž. Organizátoři však požádali české filmové kritiky o jejich účast. Ti byli ochotní k úvodu ke všem premiérovým filmům.

Mediální společnost Film Europe festival Be2Can poprvé zorganizovala v roce 2014 jako experiment. Již po

1. ročníku získala velký ohlas a bylo rozhodnuto, že se s festivalem bude pokračovat i v příštím roce. Za vznikem stál pocit, že existuje jistá meze, kdy si veřejnost nemůže užít filmy, které jsou primárně úspěšné na již zmíněných třech největších evropských festivalech. Proto se tedy Film Europe rozhodlo nabídnout divákům tento chybějící zážitek.

V manifestu přehlídky Be2Can stojí, že jejím cílem je dostat k divákům filmy, které nabízejí vhled do aktuálního filmového dění a v běžné distribuci chybí. Nejde jim pouze o uvedení filmu, ale zároveň se snaží i o kritickou diskuzi jak o filmech samotných, tak o festivalech, dramaturgii, politice a cenách. V pravém slova smyslu se tedy nejedná pouze o filmovou přehlídku, ale i diskuzní fórum. Při promítání se sleduje, o kterých filmech se hodně diskutuje a otevírají zajímavá témata. Jedná se o zajímavou a naučnou zkušenost, která již 6 let obohacuje milovníky filmů.

SIMONA MATUŠOVÁ

Ničí nás naše identity? Francis Fukuyama vydává novou knihu

Zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem v roce 2016 vzbudilo ve světě kontroverzní ohlasy, od nadšení po zděšení, od oslav obnovy „skvělosti“ Ameriky po temné předpovědi konce demokracie. Mimo jiné dalo ale vzniknout celé řadě skvělých odborných knih z oblasti politologie i politické filozofie, které se z pohledu univerzitních profesorů a intelektuálů (možná mnohdy nečekaně) dostaly až k občanům, kteří se po právu ptají, co se to se světem děje. Jednou z těchto knih je i nejnovější publikace Francise Fukuyamy *Identita: Volání po důstojnosti a politika resentmentu*.

Od Platóna k omezující společnosti Francis Fukuyama, stanfordský profesor a politolog, si již ve svých 40 letech vysloužil svou provokativní a často kritizovanou tezi o konci dějin zmínku snad v každé učebnici historie. Jak ale sám přiznává, jeho novější díla *Původ politického řádu*, *Politický řád a politický úpadek*, a nakonec i *Identita* jsou snahou přepsat své dřívější interpretace světové politiky. Autor známý svými fascinujícími exkurzemi do historického vývoje určitých fenoménů bere čtenáře na výpravu ke kořenům

dnešního pojetí identity. Od Platónova pojmu *thymos* – vznětlivé části duše, kterou charakterizuje touha po uznání – mapuje Fukuyama proměny v chápání identity přes Martina Luthera, Rousseaua a Kanta až k současnému pojetí, které charakterizuje jako rozpor mezi vnitřním a vnějším já. Fukuyama pokračuje přesvědčivým tvrzením, že přelomovými a dnes hluboce zakořeněnými jsou myšlenky o nadřazenosti vnitřního autentického já a o svazujícím vlivu společnosti na toto vnitřní já, z čehož plyne nutnost změnit samotnou společnost.

Nová identita, nová politika

Právě v přesvědčení o nutné změně omezující společnosti spatřuje autor zárodek dnešní politiky identity. Občané liberálních demokracií se již nespokojí s pouhým zaručením základních všeobecných práv a svobod, nýbrž požadují, aby stát a potažmo společnost uznaly jejich individuální důstojnost. Tento požadavek, jež sice v minulosti vedl k demokratizaci, se nyní stává problematickým. Identita je pojímána příliš úzce a na základě rasových, etnických či náboženských charakteristik. Společnost se frag-

mentuje do stále menších neprostupných skupin, které nejsou schopné konsenzu ani společného řešení problémů. Kvůli současné podobě politika identity praktikované občany i politiky stranami se společnost ocitá v nekonečném konfliktu. Východisko nastiňuje Fukuyama v poslední kapitole, která jistě zaujme případně čtenáře.

Až příliš snadné

Zatímco brilantnost a hloubka teoretického výkladu vývoje pojetí identity se zdá být nepopíratelná, ze srovnání v praktičnosti s jiným proslulým dílem reagujícím na zvolení Donalda Trumpa prezidentem nevychází *Identita* příliš dobře. Kniha amerických politologů Stevena Levitského a Daniela Ziblatta *Jak umírá demokracie?* je výsledkem podrobné a pečlivé analýzy úpadku demokracie napříč historií i státy. Fukuyamova kniha oproti tomu pracuje pouze se subjektivními (ale pronikavými) pozorováními a filozofickými koncepty. Čtenář by se měl mít na pozoru. Při čtení výčtu událostí, které vykreslují politiku identity jako hlavní hybnou sílu změny, lze snadno zapomenou, že se jedná

pouze o autorovu interpretaci, která nemusí nutně odrážet realitu. Jako příklad za všechny bych zde chtěla uvést Arabské jaro, které mohlo být stejně dobře důsledkem dlouhodobé tristní ekonomické situace jako touhy obyvatelstva po uznání.

Neúplná současnost

Podobně neúplné se jeví také pojednání o konkrétních problémech současnosti, které tvoří přibližně poslední třetinu knihy. Argumentace je místy strohá, autor nejde dostatečně do hloubky, ani nepracuje s daty, přestože má mnoho zajímavých a trefných postřehů. Působivý teoretický základ tak bohužel zůstává částečně nevyužit a dílo se opírá spíše o ucelenost a přesvědčivost autorova výkladu, než o dobře podložené argumenty. Chybí i obsáhlejší rozbor vlivu sociálních sítí a fenoménu „big data“, které podle mnoha jiných politologů hrají klíčovou roli. Fukuyama si bohužel vystačil s tvrzením, že sociální sítě „usnadňují“ nevyhnutelný přechod k politice identity. Vyrovnání se s jinými pohledy a argumenty se ale čtenáři nedostane.

Postřehy nad zlato

I přes mnohé nedostatky je *Identita* pozoruhodné dílo politologie a politické filozofie. Kniha působí uceleným dojmem a zároveň postihuje témata širokého záběru, od odkazů k ekonomické teorii až po fenomény moderní psychologie. Fukuyama píše poutavým jazykem srozumitelným i laikům, jednotlivá tvrzení se mu daří věrohodně zasazovat do souvislostí. I přes kratší rozsah si dílo klade velmi ambiciózní cíl objasnit stav současné politiky, to se Fukuyamovi dle mého názoru částečně podařilo. Kniha obsahuje řadu skvělých postřehů, které na čtenáře působí jako trefa do černého. Fukuyama například argumentuje, že pocit neúcty je mnohdy bolestivější než samotné zhoršení ekonomických poměrů, které v současnosti pociťuje značná část společnosti. Proto jsou ve světě s rostoucí nerovností na vzestupu nacionalistická pravicová hnutí namísto tradičních levicových stran usilujících o přerozdělování. Jsem pevně přesvědčen, že *Identita* odkrývá část pravdy a má nám co říct k současnému vývoji. Zbývá tedy poslední otázka: „Co s tím můžeme udělat?“

ADÉLA HORÁKOVÁ

Fotbaloví fanoušci opět nesmí na stadion. Na jak dlouho?

Rozhořčení a obavy vyvolalo usnesení vlády z 30. září 2020, které zakazuje přítomnost fanoušků na stadionech. Usnesení platí od pondělí 5. října a bude trvat jen čtrnáct dní, tedy do 18. října, přesto se příznivci fotbalu obávají prodloužení restrikcí. Navíc situace, kterou už znají ze začátku sezony, kdy si Ligová fotbalová asociace (LFA) – zástupce profesionálních fotbalových klubů – musela s vládou vyjednat výjimku z opatření, jim moc naděje nedává. S něčím podobným počítají kluby i tentokrát, LFA je proto i nyní v kontaktu s Ministerstvem zdravotnictví.

Zákaz pro kluby znamená finanční výpadek, dle jejich vyjádření však nejde o nic vážného. Vstupné u většiny klubů nejvyšší fotbalové soutěže – s výjimkou Slavie, Sparty, Plzně a Ostravy – tvoří zásadní část rozpočtu a i díky škrtům v jiných oblastech se zatím vyhýbají snížení platů. Narozdíl od fanoušků, počítají s tím, že se stadiony opravdu za 14 dní otevrou

a kluby tak přijdou o příjmy jen z jednoho domácího utkání. Větší starosti klubům dělají opatření, která po nich vyžadují hygienické stanice a LFA.

Každý člen musí mít v hotelu vlastní pokoj, hráči jsou rozmístěni v několika šatnách po menších skupinách, veškeré zázemí se pravidelně dezinfikuje, hráči mají doporučeno nechodit do míst s větší koncentrací lidí. Fotbalisté pražské Sparty, která hraje evropské poháry, veřejné akce nesmí navštěvovat vůbec a pohybují se pouze na stadionu a doma. Dle pravidel LFA je navíc stadion rozdělen na čtyři zóny, přičemž v první, kam se počítají kabiny, cesta na hřiště a samotná hrací plocha, se smí pohybovat pouze hráči, rozhodčí a delegáti, do druhé, tedy za reklamními bannery, smějí fotografové, kameramani a podavači míčů. Třetí zónou se rozumí tribuna a vnitřní prostory stadionu, čtvrtou pak vnější prostory stadionu, v obou se pohybují fanoušci. Největší položkou jsou však testy. Prvoligové týmy musí být testovány před každým zápasem, druholigové jednou měsíčně, za každé takové testování zaplatí týmy v rádech desítek tisíc korun. Prvoligové týmy by tak, pokud tato opatření potrvají celou sezonu, zaplatily jen za testy okolo dvou milionů korun.

Kluby se s výpadky vypořádaly různě. Sparta Praha vyrovnává ztráty účastí v Evropské lize, Hradec Králové (F:NL) s náklady počítal a ani absence fanoušků během následujících dvou týdnů jej finančně výrazněji nezasáhne. Pražská Dukla však již byla nucena kvůli protikoronavirovým opatřením sáhnout k personálním změnám, nově postupivší Táborští hledá finance v rozpočtu také velmi těžce.

Problémem však není jen zákaz vstupu fanoušků na příští dva týdny, kvůli koronaviru klesl i prodej permanentek. S příjmy z nich většinou kluby na začátku sezony počítají, permanentkáři tvořili i většinu povolených diváků na stadionech před jejich uzavřením.

NSA, Národní sportovní agentura, společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, zavedla již během první vlny koronaviru program Covid Sport, který pomáhal amatérským klubům, program se ale nevztahoval na obchodní společnosti, tedy na profesionální kluby. Podle vyjádření tiskového mluvčí FK Teplice Martina Kovaříka však kluby doufají v rozjezd nového dotačního programu Covid Pro, který by měl pomáhat právě profesionálním klubům. NSA se k tomuto programu zatím nevyjádřila.

Přes všechny problémy, se kterými se kluby potýkají, začaly české soutěže bez větších obtíží a to i díky novému pravidlu. Tým s pozitivně testovaným hráčem nemusí do dvoutýdenní karantény, pouze izoluje nakaženého hráče od týmu. Pokud má zbytek týmu další testy negativní, mohou zápas odehrát. Větší zádrhel se objevil v MOL Cupu, kdy proti profesionálním měly nastoupit týmy poloprofesionální a amatérské. Ligové týmy se si

ce zavázaly zaplatit soupeři testy, zápasy nicméně takřka bez výjimky skončily kontumací v jejich prospěch. Pozitivní test u poloprofesionálních a amatérských týmů přináší totiž více problémů než u profesionálních. Ligoví hráči mají fotbal jako zaměstnání, tudíž i když jsou v karanténě, dostávají od klubu plat. U neligových týmů toto neplatí ani výjimka z dvoutýdenní karantény. Do té je navíc celý tým, protože tyto kluby nemusí dodržovat nařízení LFA. Kromě příjmů z fotbalu, který bývá jen přivýdělkem, tak hráči ztrácí i příjmy z civilního zaměstnání. Další test, jehož cena se pohybuje okolo dvou tisíc korun, by si pak případně museli zaplatit sami hráči. Žádného velkého překvapení se tedy v letošním ročníku českého poháru nedočkáme a nezbyvá než doufat, že koronavirus sport nezastaví úplně a do ochozů se brzy vrátí fanoušci. Jak totiž zaznívá ze stran hráčů i funkcionářů, ten sport dělají hlavně pro ně. LUKÁŠ BARTÁK

Kulatiny Malého Mozarta

Tomáš Rosický čili Malý Mozart 4. října oslavil své čtyřicátiny. I přes to, že jeho kariéru z velké části (za)brzdila častá zranění a přetrvávající problémy s podkolenní šlachou, je tento fotbalový virtuos považován za jednoho z nejlepších hráčů, které kdy malá země v srdci Evropy světa nabídl. Všem i sám slavný trenér londýnského Arsenalu Arsène Wenger prohlásil: „Když milujete fotbal, milujete Rosického“.

Fotbalová cesta Tomáše Rosického začala ve stejném klubu, ve kterém i skončila – v pražské Spartě. Na první trénink jej společně se starším bratrem přivedl otec Jiří, kde se syna ujal trenér Jan Hroneš, který po pár příhrávkách odhalil Rosického nevšední talent a okamžitě ho zařadil do týmu k o rok starším hráčům. Během desíti let se skrz všechny stupně mládežnického fotbalu probíjaval do seniorského týmu Sparty, kde v roce 1999 zahájil svoji profesionální kariéru, když v osmnácti letech debutoval jako střídající hráč v zápase proti Jablonci nad Nisou. Během tří let se Rosa, jak se Rosickému také přezdívalo, stal jedním z nejlepších hráčů v lize, což nepřímo zapříčinilo první vážnější zranění, která pramenila z tvrdých obranných zákroků soupeře. Za své tříleté působení se svým mateřským klubem třikrát ovládl nejvyšší českou fotbalovou ligu. Jeho hráčská výjimečnost nakonec v roce 2001 vyústila v přestup do německého týmu Borussia Dortmund, čímž přepsal fotbalové historické tabulky. Bylo to totiž poprvé, kdy bylo českému klubu za přestup vyplaceno více jak 504 milionů korun.

Hned jeho první sezóna byla veleúspěšná – s týmem dokázal vybojovat titul v německé Bundeslize a zároveň druhé místo v Poháru UEFA. V barvách Dortmundu celkem odehrál Rosický 149 duelů a vsítil 20 branek. Kvůli dlouhodobým klubovým finančním obtížím vyměnil Rosický v roce

2006 německou Bundesligu za anglickou Premier League, konkrétně: Borussia Dortmund vyměnil za Arsenal FC.

V červenobílém dresu odehrál celkem 247 utkání, nejen v rámci Premier League, ale i Champions League a FA Cupu. Poprvé za Arsenal FC skóroval 13. září 2006 proti Hamburku, svůj první gól v samotné anglické lize pak vstřelil o pět měsíců později. Týden před tímto milníkem byl potřetí vyhlášen českým Fotbalistou roku. V lednu roku 2008 byla Rosického kariéra výrazně poznamenána zraněním podkolenní šlachy, které si přivodil v zápase proti Fulhamu a zpět do zápasového rytmu se vrátil až v následující sezóně. Přišel tak například o EURO 2008, pořádané Rakouskem a Švýcarskem. Své působení v Arsenalu ukončil v roce 2016, kdy mu klub neprodloužil smlouvu. Do té doby s týmem stihl dvakrát ovládnout jak FA Cup, tak Anglický superpohár.

Po svém návratu domů nastoupil v sezóně 2016/2017 pouze k jednomu zápasu, další musel vynechat kvůli poranění Achillovy šlachy. Za pražskou Spartu nakonec nastoupil k dvanácti utkáním, během nichž skóroval pouze jednou, a to konkrétně do sítě Karviné. Po podzimní části se kvůli přetrvávajícím zraněním rozhodl ukončit profesionální kariéru a nyní pracuje ve funkci sportovního ředitele AC Sparta Praha.

Tomáš Rosický

DATUM NAROZENÍ: 4. října 1980

POST: záložník

VÝŠKA: 179 centimetrů

VÁHA: 72 kilogramů

KLUBOVÉ PŮSOBENÍ: Sparta Praha (1999 – 2001, 2016 – 2017), Borussia Dortmund (2001 – 2006), Arsenal FC (2006 – 2016)

KLUBOVÉ TITULY: 1. česká fotbalová liga (3x), Bundesliga (1x), FA Cup (2x), Anglický superpohár (2x)

REPREZENTAČNÍ ÚSPĚCHY: 3. místo na ME 2004

OSOBNÍ OCENĚNÍ: Talent roku (1999), Český fotbalista roku (2001, 2002, 2006), Zlatý míč (2002)

Čerství čtyřicátník Rosický.

Foto archiv

Co se reprezentace týče, Tomáš Rosický v ní debutoval dne 23. února 2000 v přátelském zápase proti Irsku. V následujících letech se zúčastnil čtyř ME mezi lety 2000 a 2016 (vynechal pouze ME 2008), MS 2006 v Německu a celkem v národním dresu odehrál úctyhodných 105 zápasů. Navíc se mezi lety 2006 a 2008 stal kapitánem národního mužstva, když v této pozici nahradil Pavla Nedvěda. Kapitánské „céčko“ mu bylo přiděleno ještě na EURU 2016, které ale kvůli natrženému stehennímu svalu bohužel nedohrál.

COVID odkládá volbu předsedy Českého olympijského výboru

Nouzový stav a nový ministr zdravotnictví Roman Prymula odložili jednání pléna Českého olympijského výboru (ČOV). Pikantní soubor se tedy odkládá. Dosavadní předseda Jiří Kejval kandiduje na předsedu již potřetí, protikandidáta našel v osobě Filipa Neussera. Ten kritizuje Kejvalovu práci okolo olympijského výboru dlouhodobě, dokonce Český svaz pozemního hokeje, který ho jednohlasně podporuje, pak do sportovního prostředí proti Kejvalovi vyslal otevřený kritický dopis. Předseda ČOV je ale, podle svých slov pro iSport.cz, na mediální útoky zvyklý. S odložením voleb nás stále čeká napínavý zápas, který s velkou pravděpodobností vzbudí další emoce.

Jiří Kejval

Narodil se 30. listopadu 1967 v Praze, kde také vystudoval České vysoké učení technické. Dosavadní předseda Jiří Kejval je ve funkci již druhé funkční období. V roce 2012 vystřídal v čele ČOV Milana Jirásků, o čtyři roky později nenašel protikandidáta. Je mnohonásobným českým reprezentantem a mistrem republiky ve veslování. V roce 1996 se stal předsedou Českého veslařského svazu, tuto funkci zastával až do roku 2014, kdy rezig-

noval na svůj post. V Českém olympijském výboru pracuje již od roku 2006, kdy se dostal do výkonného výboru ČOV, v roce 2009 se stal místopředsedou pro ekonomiku a marketing. V roce 2018 se stal sedmým českým či československým členem Mezinárodního olympijského výboru. Je předsedou představenstva vlastní firmy TESCO, a.s., kterou v roce 1992 založil.

Filip Neusser

Narozen 16. září 1981 v Praze, vystudoval Fakultu tělesné výchovy a sportu. Je bývalým elitním brankářem pozemního hokeje, chytal v Německu, Itálii či Španělsku. Momentálně je trenérem ženské reprezentace v pozemním hokeji. Mandát pro kandidaturu na předsedu ČOV dostal jednohlasně od Českého svazu pozemního hokeje, který také zastupuje na plénu ČOV od roku 2012. V roce 2014 se stal nezávislým zastupitelem v MČ Praha 3. Působil jako člen dozorčí rady nebo v představenstvu u 4 akciových společností, například 4-majetková a.s. V projektu Bez frází kritizuje neexistující dlouhodobou koncepci, neférové nastavení financování sportu. Dále obviňuje současného předsedu z klientelismu v jeho okolí.

VENDELÍN SCHIERREICH

FLEŠ

Do čísla přispěli:

Lukáš Barták, Adéla Černá, Vojtěch Donát, Adéla Horáková, Kateřina Hrubá, Anna Jindráková, Ilike Kumsová, Simona Matušová, Magdaléna Netíková, Maxmilián Nový, Vendelín Schierreich, Richard Steindl, Lucie Špetová
Laskavě lámal mgr. Jaroslav Slanec